

POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik (przewodniczący)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu Z. W.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej oraz Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[ms]

UZASADNIENIE

Z. W. (dalej: „skarżący”) na podstawie przepisu art. 82 § 1 pkt 2 oraz art. 82 § 3 w zw. z art. 241 w zw. z art. 258 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 2408; dalej: „k.wyb.”) wniósł protest wyborczy przeciwko ważności wyborów z dnia 15 października 2023 r. do Senatu RP w okręgu wyborczym nr [...]. Skarżący zarzucił naruszenie przepisu art. 268 i 269 k.wyb. polegające na niewłaściwym zakwalifikowaniu głosów jako nieważnych,

podczas gdy głosy te powinny zostać uznane za ważne. Skarżący podniósł, że różnica pomiędzy dwoma kandydatami w ilości głosów jest dużo mniejsza niż liczba głosów nieważnych. To z kolei powoduje, że ustalenie, iż część głosów zostało nieprawidłowo uznanych za nieważne, zaś w rzeczywistości powinny być ważne i uznane jako poparcie dla kandydata decyduje o tym, że to Z. W. winien zostać Senatoren RP na następną kadencję.

Skarżący na podstawie art. 392 k.wyb. wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów w postaci kart do głosowania na okoliczność składania kart z zakreślonymi „X” przy dwóch lub więcej kandydatach, co może budzić wątpliwości w zakresie działania osób trzecich przy tych kartach. Przeprowadzenie dowodu z oględzin kart do głosowania jest konieczne celem ustalenia czy poszczególne komisje wyborcze w sposób prawidłowy ustalały wynik głosowania, w szczególności w zakresie głosów uznanych za nieważne. Jest to niewątpliwie środek dowodowy o wysokim stopniu wiarygodności, wolny od subiektywizmu, którym niejednokrotnie cechują się osobowe środki dowodowe.

Zdaniem skarżącego różnica głosów między oboma kandydatami wynosząca około 2% oddanych głosów jest na tyle znikoma w porównaniu do głosów uznanych za nieważne, w tym kart do głosowania oddanych pustych lub z zakreślonym więcej niż jednym „X” że wynik ten może powodować wątpliwości przeprowadzenia wyborów w sposób zgodny z przepisami i ważny. Tak niewielka różnica głosów pomiędzy kandydatami powoduje konieczność wyeliminowania wszelkich ewentualnych błędów rachunkowych przy liczeniu głosów, oraz ewentualnych błędów przy kwalifikacji głosów jako nieważne. Sprawdzenia wymaga jakie głosy uznawano za nieważne i czy decyzje w tym zakresie były zgodne z przepisami. W zakresie kart na których zaznaczono znak „X” przy nazwisku więcej niż jednego kandydata sprawdzenia wymaga możliwość dopisywania znaków innym rodzajem długopisu. Wykluczenie możliwości wpłynięcia osób trzecich na wyniki wyborów w tym okręgu i przeprowadzenia kontroli rzetelności działania komisji wyborczych winno przyświecać celowi wyborów demokratycznych i wolnych.

Skarżący podniósł także, że w obwodzie nr [...] w mieście G. osoby przebywające od dłuższego czasu w szpitalu nie były ujęte w rejestrze wyborców. W efekcie tylko 16 osób oddało głosy w tym obwodzie, chociaż w szpitalu

przebywało wielokrotnie więcej osób. Okoliczność ta została odnotowana przez męża zaufania w protokole komisji.

Skarżący zwrócił również uwagę na znaczną ilość kart nieważnych w liczbie 202, z czego w Obwodzie numer [...] w Gminie M., co prawdopodobnie świadczy o tym że karty nie miały odpowiednich pieczęci. Okoliczność ta uzasadnia przeprowadzenie dowodu w postaci przesłuchania w charakterze świadka przewodniczącego tej komisji na okoliczność przyczyn tak znacznej ilości nieważnych kart w tej komisji.

Prokurator Generalny wyraził opinię, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu z przyczyn formalnych, tj. braku numeru PESEL.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „k.wyb.”) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenia przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania (art. 82 § 2 k.wyb.).

Protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego (art. 241 § 1 k.wyb.). Ponadto wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera (art. 241 § 3 k.wyb.). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 241 k.wyb. Zgodnie z art. 242 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy rozpatruje protest w składzie 3 sędziów w postępowaniu nieprocesowym. Warunki pisma procesowego zostały zaś ujęte w art. 126 i nast. k.p.c. Powyższe przepisy znajdują zastosowanie również w przypadku wniesienia protestu przeciwko ważności wyborów do Senatu (art. 258 k.wyb.).

Konstrukcyjnym elementem protestu wyborczego jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw lub naruszeń ustawy o referendum ogólnokrajowym lub Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum lub wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że przedmiotem protestu nie mogą być zarzuty abstrakcyjne, hipotetyczne, dotyczące innych osób, bliżej nieokreślone, niezwiązane ściśle z sytuacją prawną protestującego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 listopada 2023 r., I NSW 86/23; z 30 października 2019 r., I NSW 117/19; z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19).

Skarżący, poza przytoczeniem wyników głosowania w okręgu wyborczym nr 47 do Senatu RP, nie przytoczył żadnych okoliczności, które uprawdopodobniłyby zarzut nieprawidłowego ustalenia wyników głosowania. Żądanie ponownego przeliczenia wszystkich głosów tylko z tej przyczyny, że w ocenie skarżącego różnica głosów jest znikoma, jest podyktowana wyłącznie niezadowoleniem skarżącego z osiągniętego wyniku i nieudolną próbą zakwestionowania wyborów do Senatu RP w okręgu nr [...]. Skarżący działa wyłącznie we własnym interesie, nie zważając na prawa wyborcze obywateli,

którzy już wyrazili swoją wolę, biorąc udział w głosowaniu w dniu 15 października 2023 r.

Odnosząc się natomiast do treści protokołów Sąd Najwyższy ustalił, że:

1. w powiecie węgrowskim:

- liczba kart ważnych wyniosła 37 485,
- liczba kart nieważnych wyniosła 2,
- liczba głosów nieważnych (z kart ważnych) wyniosła 2106, w tym: 829 z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów oraz 1277 z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata,

- różnica głosów między kandydatami wyniosła 6 419,

2. w powiecie [...]:

- liczba kart ważnych wyniosła 98 987,
- liczba kart nieważnych wyniosła 184,
- liczba głosów nieważnych (z kart ważnych) wyniosła 7 183: w tym 3 205 z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów oraz 3 978 z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata,

- różnica głosów wyniosła 11 686

3. w powiecie [...]:

- liczba kart ważnych wyniosła 64 293
- liczba kart nieważnych - 15
- liczba głosów nieważnych (z kart ważnych) wyniosła 3 343: w tym 1 119 z powodu postawienia znaku „X” obok nazwiska dwóch lub większej liczby kandydatów oraz 2 224 z powodu niepostawienia znaku „X” obok nazwiska żadnego kandydata,

- różnica głosów między kandydatami wyniosła 9 430.

Wobec powyższego żądanie ponownego sprawdzenia i przeliczenia głosów dotyczy 12 833 głosów w sytuacji, gdy skarżący w żaden sposób nie uprawdopodobnił, że mogło dojść do sfalszowania wyniku wyborów, jako uzasadnienie wskazując wyłącznie hipotetyczne sytuacje ingerencji członków

Obwodowych Komisji Wyborczych w wyniki wyborów, w szczególności fałszowania kart wyborczych.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

[SOP]

[a!]